

NORGES HØYESTERETT

Den 26. januar 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Bergh og Høgetveit Berg i

HR-2022-215-U, (sak nr. 22-005481SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

A (advokat Jan Andreas Onsager
v/advokatfullmektig Svein Borgen)

mot

B (advokat Preben Justin Askø
v/advokatfullmektig Inger-Anine Torp
Tørrestad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (2) Ved stevning 19. april 2021 tok A ut søksmål mot sin tidligere ektefelle, B, med krav om at hun alene skulle tilkjennes foreldreansvar for deres to felles barn. Bs oppholdssted var ukjent da stevningen kom inn til tingretten. Stevningen, og innkallingen til hovedforhandlingen, ble derfor forkynt ved oppslag.
- (3) B innga ikke tilsvaret, og han møtte heller ikke til hovedforhandlingen. Tingretten besluttet å gjennomføre hovedforhandlingen i hans fravær.
- (4) Vestre Innlandet tingrett avsa 9. september 2021 dom med slik slutning:
 - «1. A skal alene ha foreldreansvar for C, f.nr: ... og D, f.nr
 2. Partene bærer sine egne omkostninger.»
- (5) Da B ble gjort kjent med tingrettens dom, anket han rettidig til lagmannsretten og anførte at han ikke var blitt lovlig innkalt.

- (6) Eidsivating lagmannsrett kom til at B ikke hadde vært lovlig innkalt og avsa dom 21. desember 2021 med slik slutning:
- «1. Tingrettens dom oppheves.
 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler A til B 10 000 – titusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.»
- (7) A har anket lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse. Hun har særlig vist til at hovedregelen i saker om foreldreansvar i praksis er at partene bærer sine egne omkostninger. Lagmannsretten burde foretatt en nærmere vurdering av om hun skulle vært fritatt for sakskostnader etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd. I lys av fars tilsvær, har mor likevel akseptert at sakskostnadene skal tilkjennes det offentlige, og ikke til far.
- (8) B har i korte trekk anført at hovedregelen om at partene bærer sine egne omkostninger i saker om foreldreansvar ikke kan gjelde for prosessuelle avgjørelser. Ettersom far er innvilget fri sakførsel for tingretten, mener far likevel at saksomkostningene ikke skulle vært tilkjent ham, men til det offentlige. Han har nedlagt prinsippal påstand om at anken forkastes, subsidiært at lagmannsrettens slutning korrigeres slik at sakskostnadene tilkjennes det offentlige.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeinstansen ved særskilt anke over en sakskostnadsavgjørelse etter tvisteloven § 20-9 tredje ledd kan prøve lovanvendelsen, saksbehandlingen og bevisbedømmelsen så langt den gjelder avgjørelsen av sakskostnadene. Ankeutvalget kan således prøve om lagmannsretten har anvendt bestemmelsene om sakskostnader riktig, den bevisbedømmelse som ligger til grunn for sakskostnadsavgjørelsen så langt den ikke knytter seg til det materielle kravet, og om avgjørelsen bygger på en tilstrekkelig bred vurdering, jf. HR-2020-2280-U avsnitt 9.
- (10) Siden begge partene hadde fri rettshjelp, var det offentlige rett kreditor for eventuelle saksomkostninger. Partene er enige om dette. Dette kunne tilsi at ankeutvalget fastsetter at det beløpet lagmannsretten ga dom for, blir tilkjent det offentlige.
- (11) Det at det offentlige er kreditor for eventuelle krav, kan likevel ha betydning både for om ansvar skal ilegges, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd, og for eventuell utmåling. Lagmannsrettens skjønsmessige fastsettelse hensyntar ikke at det er den offentlige salærsatsen som gjelder. Ankeutvalget finner på dette grunnlaget å måtte oppheve lagmannsrettens avgjørelse.
- (12) B har krevd 4 904 kroner i sakskostnader for behandlingen i ankeutvalget. Etter omstendighetene finner ankeutvalget at partene bør bære sine egne saksomkostninger for Høyesterett.
- (13) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, oppheves.
2. Partene bærer sine egne saksomkostninger for Høyesterett.

Espen Bergh
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)